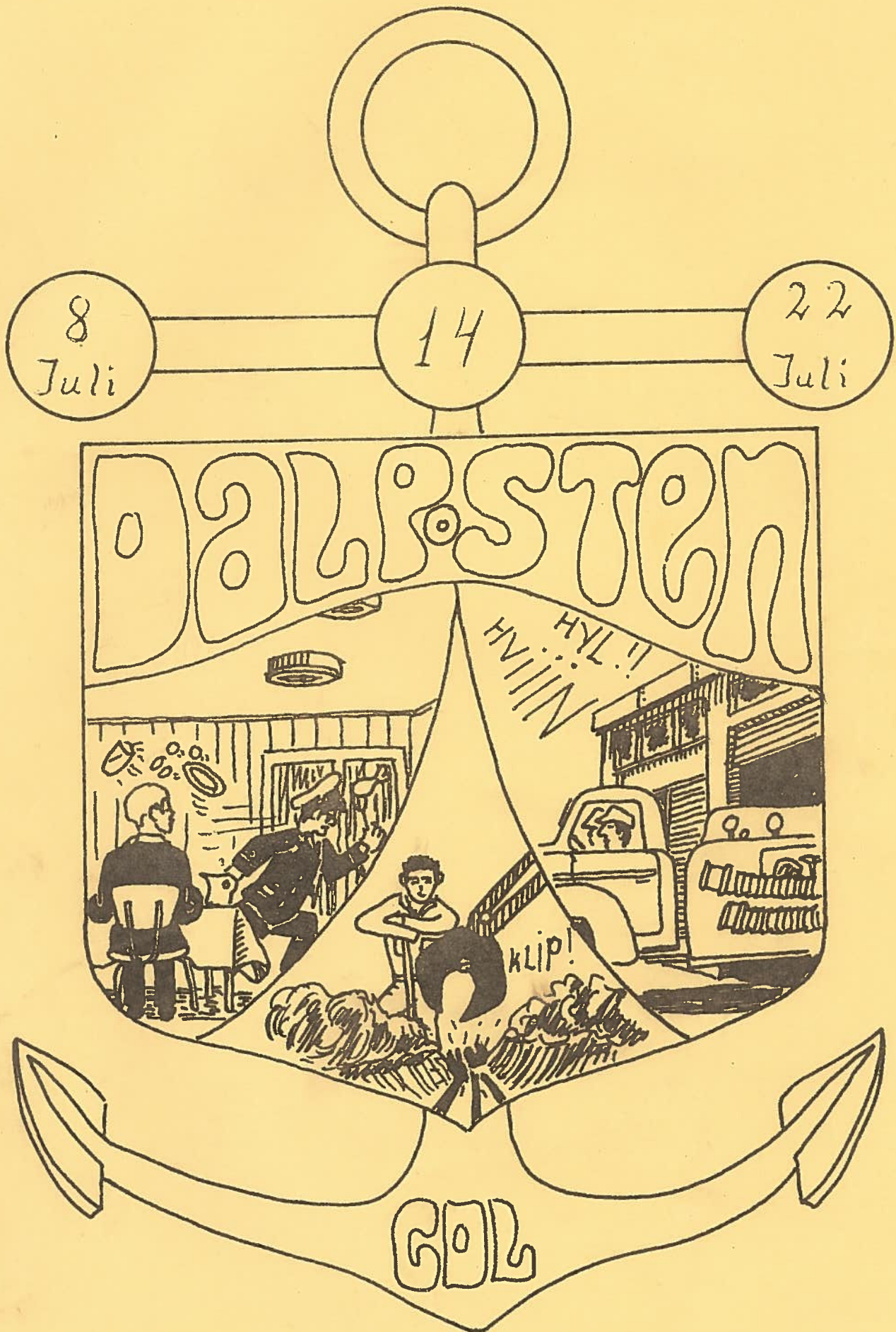

DALPOSTEN

Flådestation Grønnedal
Grønland

Nr. 14. 1969

Redaktion:

VP Peter Agdrup
VP Peter Bojesen
VP Mikael Holm
VP Lars Kjeldsen
VP Hans Lochmann
VP Nils Erik Martens
VP Asger Rasmussen
VP Jens Rasmussen
VP Søren Schmidt
VP Bjarne Strascek
KS IT B. Bartens
Jan Jørgensen
Meteorolog Erry Ibsen
Skoleleder Troels Tejlgaard
Orlogspræst Ronald Pedersen

LEDER:

Talsmandsuddannelse.

En gang i 1968 blev det fra Søværnets Eksercerskole, Auderød, lovet Flådestation Grønnedal, at man af hvert hold værnepligtige, der skulle til Grønnedal, ville et par mand på centralt talsmandskursus i Lynæs. Det var en god idé, som da også fungerede - een gang !! Sidenhen har der ikke været nogen "grønlandere" på Lynæs. Og nu er der så (i april måned) udgivet en kursusoversigt over kurser ved Søværnets Kursusinstitution Lynæs. Af denne oversigt fremgår det, at der er planlagt 4 centrale talsmandskurser på Lynæs i 1969. De er lagt på tidspunkter, så de slet ikke kan komme i betragtning for eventuelle deltagere fra Auderøds "grønlandskompagni".

Dette må i høj grad beklages, eftersom det kun kan være til stor gavn for talsmandsudvalgets arbejde ved Flådestationen, hvis 1 eller 2 i udvalget har været til et sådant kursus. Den ene gang det er sket har det vist sig som en afgjort gevinst for arbejdet.

Nu kan man selvfølgelig med nogen ret sige, at man ikke kan planlægge et helt kursusår på Lynæs ud fra hensynet til 6-8 mand, men så må man jo gribe til en anden løsning: Enten må man sende talsmænd fra Flådestationen hjem til centralt talsmandskursus - eller man må forsøge, med de forhåndenværende "midler", at skabe en lokal talsmandsorientering.

For en form for uddannelse eller orientering bør talsmændene, efter vor mening, have.

I "Supplerende bestemmelser vedrørende lov om samarbejdsregler i forsvaret" findes et stort afsnit om talsmandsuddannelse, og her står der bl.a.: "----det tilstræbes--, at der ved hver underafdeling og tilsvarende enheder til staidighed er mindst een talsmand, som har gennemgået centralt talsmandskursus".

red.

Meninger, der finder udtryk i indlæg og artikler, er ikke nødvendigvis redaktionens egne.

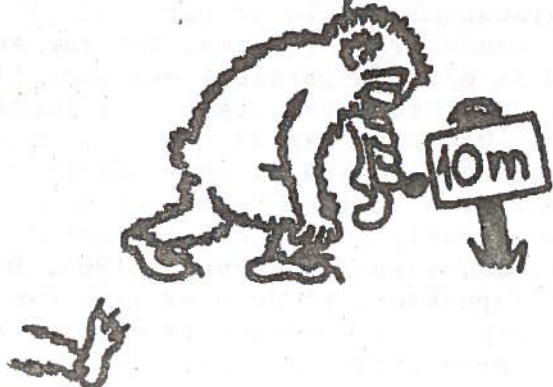
Læserbreve og artikler skal være redaktionen i hænde senest torsdagen før DALPOSTEN udkommer om tirsdagen.

Redaktionsmøde hver torsdag kl. 18.

*En sund sjæl -
i et sund legeme !!!*

BADMINTONTURNERINGEN

Alle kampene i badmintonturneringen er nu spillet og resultaterne for hver pulje ser således ud:

PULJE A

		1. sæt	2. sæt	3. sæt
EIGIL LARSEN	PREBEN HANSEN	15-3	15-2	
EIGIL LARSEN	BJØRN BARTENS	15-0	15-0	
EIGIL LARSEN	LARS KJELDSSEN	15-0	15-12	
PREBEN HANSEN	BJØRN BARTENS	15-0	15-6	
PREBEN HANSEN	LARS KJELDSSEN	10-15	13-15	
BJØRN BARTENS	LARS KJELDSSEN	3-15	8-15	

PULJE B

ANDREAS ERIKSEN	SVEN BUDDE	15-13	15-2	
ANDREAS ERIKSEN	H.B. PETERSEN	15-1	15-9	
ANDREAS ERIKSEN	J. VESTERGAARD	15-4	15-11	
SVEN BUDDE	H.B. PETERSEN	15-3	15-4	
SVEN BUDDE	J. VESTERGAARD	15-2	15-3	
H.B. PETERSEN	J. VESTERGAARD	7-15	7-15	

PULJE C

JØRN ANDERSEN	STIG FREDERIKSEN	14-18	6-15	
JØRN ANDERSEN	BØRGE VESTERGAARD	15-0	15-5	
JØRN ANDERSEN	POUL LARSEN	15-10	15-5	
STIG FREDERIKSEN	BØRGE VESTERGAARD	15-9	15-9	
STIG FREDERIKSEN	POUL LARSEN	15-3	15-2	
BØRGE VESTERGAARD	POUL LARSEN	15-10	10-15	15-11

SPORTEN FORTSAT

Vinder af hver pulje blev således:

A) EIGIL LARSEN

B) ANDREAS ERIKSEN

C) STIG FREDERIKSEN

LARS KJELDTSEN

SVEN BUDDÉ

JØRN ANDERSEN

disse går videre og vil hver få udleveret en turneringsliste onsdag den 9 juli 1969.

Der gøres opmærksom på, at alle kampene skal være spillet inden søndag aften den 13 juli 1969.

FODBOLDTURNERINGEN

Der er nu spillet tre fodboldkampe i turneringen. Heraf har konstablerne vundet 2 kampe, medens dæksbanjen har vundet en kamp. Indtil videre har kampene ikke vist det helt store spil, men det kommer nok i løbet af turneringen.

Efter de tre første kampe ser stillingen således ud:

	kampe	point	mål
Konstabelbanje	2	4	6-1
dæksbanje	1	2	6-0
maskinbanje	1	0	0-2
frigængerbanje	1	0	1-4
befalingsmænd	1	0	0-6

TIPSTEGN:

2 2 1 jeg gentager hurtigt 2 2 1

SCHMIDT

Det er vel nok nogle pæne børster de har i forsvaret.

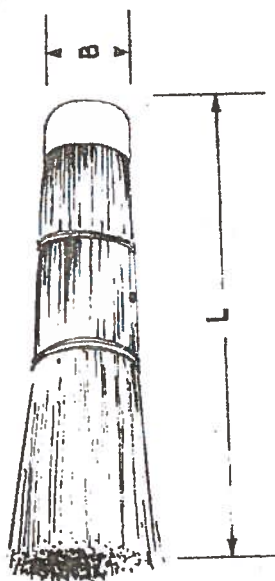

Nedenfor tillader DALPOSTE sig i disse rengøringstider at bringe et par udklip fra en af Forsvarets publikationer: KATALOG over BØRSTEVARER til FORSVARET, der er udgivet af DIREKTORATET for FÆNGSELSVÆSNET - KONTORET for ARBEJDSDRIFTEN.

KARSKRUBBE NR. 94.
FMI VARE NR. 623.234.

Forlæng børstevarernes levetid!

W.C.-BØRSTE NR. 180.
FMI VARE NR. 582.43.

Feje- og støvekost:

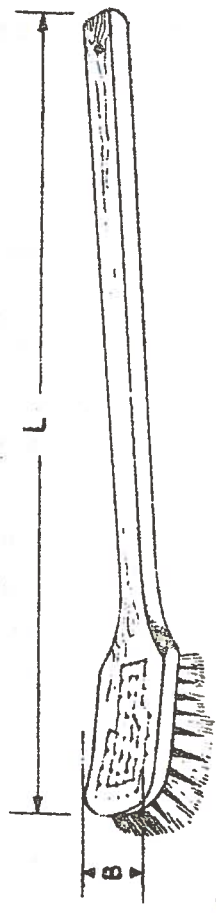
1. Kosten skal altid hænges op efter brugen.
2. En våd kost skal tørres langsomt.
3. Hårene på kosten skal stå frit i luften, og må ikke presses af anden genstand.
4. Brug aldrig kosten til støtte.
5. Såfremt hårene efter nogen tids forløb lægger sig, renses den med en rive eller lign. mellem rækkerne.

Opvaske- og sæbeborste:

1. Lad aldrig børsten stå eller ligge i beholderen under påfyldning af kogende vand.
2. Brug ikke børsten til at skrabe med.
3. Hæng altid den våde børste op efter brugen.

Gadekost, gulvskrubbe og skurebørste:

1. Lad strået suge vand i ca. 1 time inden brugen. (Dette gælder navnlig om sommeren eller såfremt kostene opbevares tørt.)
2. Slå aldrig kosten mod stenbro eller lignende, selv ikke for at få snavset af. Træet vil flække, og kosten er ubrugelig.
3. Pres aldrig et for stort skaft i kosten. Slib eller snit den ene ende af skaftet, så det bliver svagt konisk.

MATERIALER:

Plassava

MÅL:

Længde: 16 cm
Diameter: 30 mm

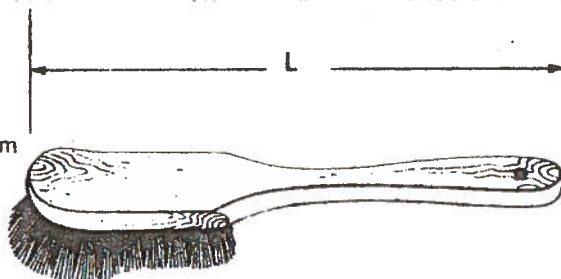
MATERIALER:

Bøgetræ

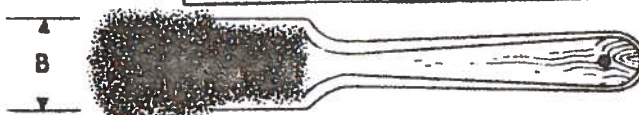
Hår, rene, grå, synlig længde 23 mm

MÅL:

Længde: 285 mm
Bredde: 45 »
Hulstørrelse: 4 »
Hulantal: 47
Antal rækker: 6 bred

AFSÆBNINGSBØRSTE NR. 2.
FMI VARE NR. 582.11.

MATERIALER:

Bøgetræ

Fiber, hvid, mexikansk,
synlig længde 25 mm

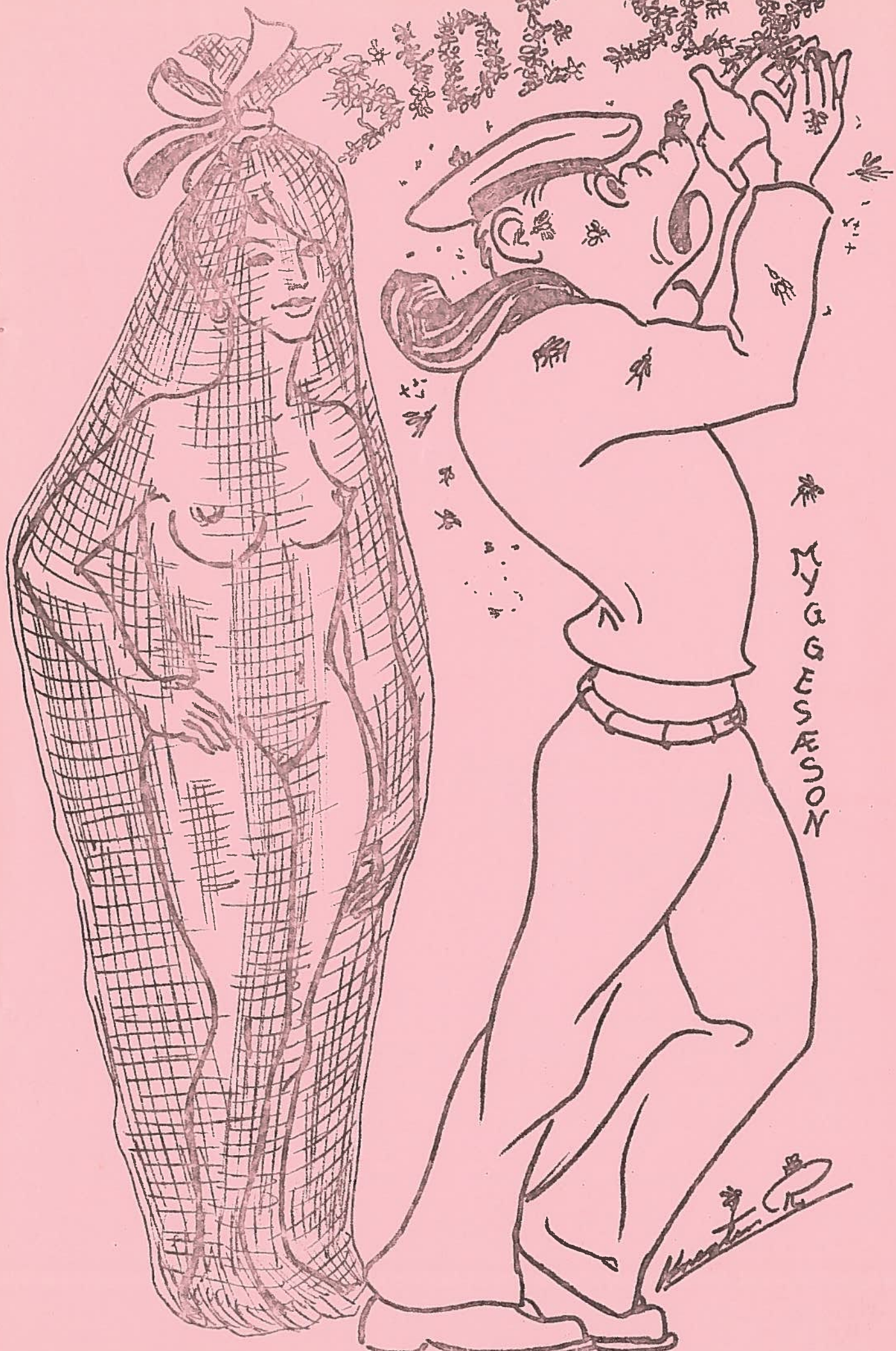
MÅL:

Længde: 540 mm
Bredde: 48 »
Hulstørrelse: 5 »
Hulantal: 49
Antal rækker: 6 bred

Det er vel nok nogle stride børster de har i forsvaret.

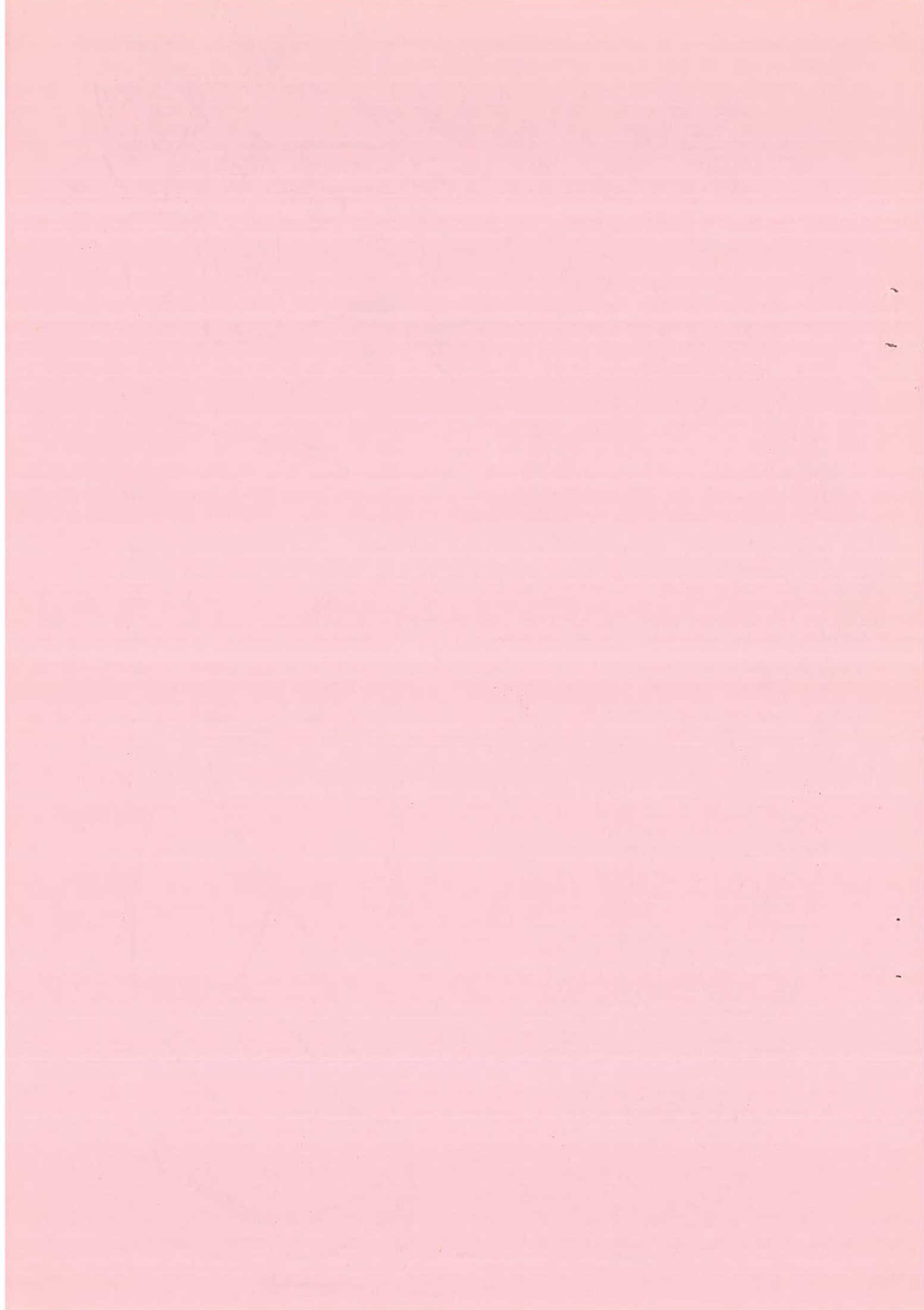

MYGGESASON

Handwritten signature

VALFÆRDEN

FILM

GRØNNEDAL

BIO
VISER

I indevæfende uge fra d. 7 til d. 11 juli er Flådestationens gymnastiksal lukket på grund af reparation af gulvet. Der er således ingen film mandag d. 7 og torsdag d. 10 juli.

Til gengæld udvides programmet i den følgende uge med film tirsdag d. 15. Herefter bliver programmet :

Torsdag d. 10 .....ingen film

Mandag d. 14 kl. 20.30:

SØNDAG I NEW YORK.

En morsom og vittig film
m/ Jane Fonda, Cliff Robertson og Rod Taylor.
Sort/hvid 100 min. Engelsk.

Tirsdag d. 15 kl. 20.30 :

BRYLLUPSNATTEN.

Svensk fil m/ Jarl Kulle,
Christina Schollin og Edvin Adolphson.
Dansk tekst. 100 min.
Sort/hvid
Som forfilm vises:

"VI ARBEJDER PÅ GRØNLAND"
fra 1947.

Torsdag d. 17 kl. 20.30 :

EVA.

Om det "kolde" søde liv i Rom. Instruktion Joseph Losey. m/ Jeanne Moreau, Virna Lisi og Stanley Baker.
Fransk/italiensk. Farver.
som forfilm vises :

"NATO-arktisk beredskab"

FRITIDSUDVALGSMØDE :

Afholdtes d. 2 juli. Tilstede fra Dæksbanjen: Bjarne Strascsek
Maskinbanjen: Erling Helslev
Frigængerbanjen: Erik Sørensen
Konstabelbanjen: John Vestergaard
Orlogspræst R. Pedersen.

På mødet blev der mest talt om de udendørs fritidsbeskæftigelser. Det kan nævnes at SG IT G. Cedermann for sommerperioden er blevet fast ansat som fodboldtræner/leder/arrangør m.v. - Fodboldturneringen er da også i fuld gang og de første kampe mod Arsuk har fundet sted. Håndboldbanen. Der er stadig ikke noget nyt med hensyn til om den bliver repareret. Men vi håber det bedste. Ang. GRØNNEDAL OLYMPIADE sigter man henimod at den skal løbe af stabelen lige i begyndelsen af september.

STUDIE-ET

GRØNNEDAL RADIO...

skal inden længe udskifte 6 studiegaster. I næste nr. af DALPOSTEN bliver der aftrykt ansøgningsskemaer om optagelse som studiegast. Men er der allerede nu nogle, der er interesserede så kontakt en af studiegasterne og få ham til at fortælle om arbejdet og vi de radiostudiet frem.

Mandag d. 21 kl. 20.30 :

PAW.

Efter Torry Gredstedts roman. m/ Helge Kjørulff Schmidt, Karl Stegger, Preben Neergaard m.fl.
Dansk. Farver. 92 min.
Som forfilm vises:

"Det store hav".

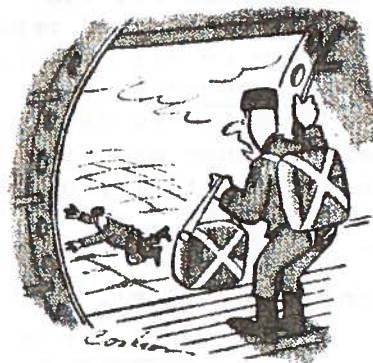

— Jeg sidder her og læser om en araber, der byttede sin kone bort for en hest. Kunne du gøre det, elskede?

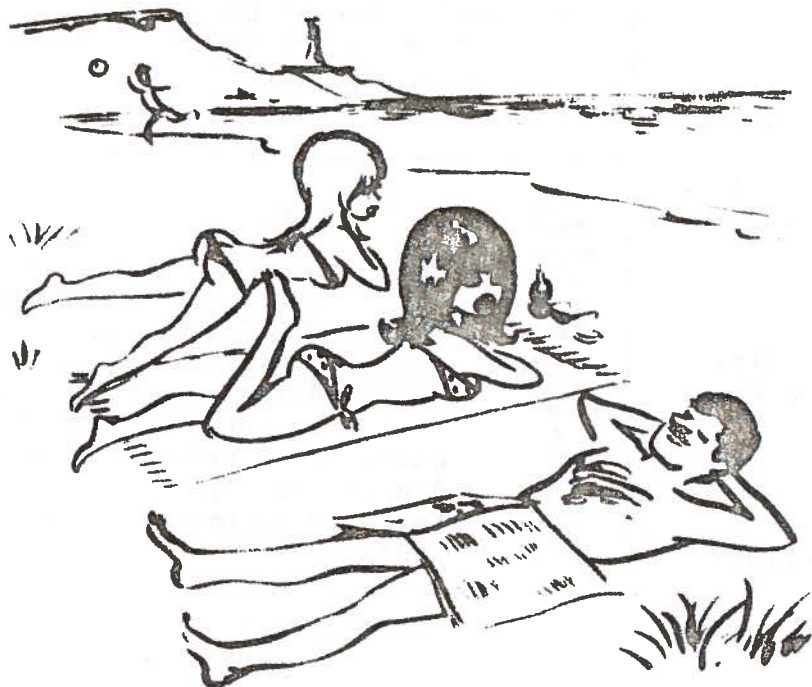
— Næh, hvad skulle jeg bruge en hest til.

— Min kone er et møster på nøjsomhed, pralede Svendsen over havegården til naboen.

— Det behøver du ikke fortælle mig, svarede naboen. Det beviste hun ved at gifte sig med dig.

— Jeg sagde du har glemt
nå nu kan det være det
samme!

— Jeg gad vide, om der står noget i avisen i dag?

Unge hr. Petersen havde været til et selskab, som havde fundet sted i alle tiders mest eksklusivt udstyrede hjem. Næste dag pralede han over for en kammerat af, at han havde været der, og af, hvor flot familien boede.

— Og vil du tænke dig, de havde et toilet af guld.

Vennen tvivlede, hvorpå hr. Petersen sagde, at han kunne gå med derhen og selv se. Petersen kunne jo ringe på og sige tak for den dejlige aften i aften.

Vennen og Petersen ringede på døren hos den fornemme familie. Da fru så Petersen, råbte hun ind i stuen til sin mand:

— Her er han, ham, der »gjorde« i tubaen!

LEKSIKALT

Variationsform, se markskrigeri.

Fugleliv i Arsubfjorden

EDERFUGL

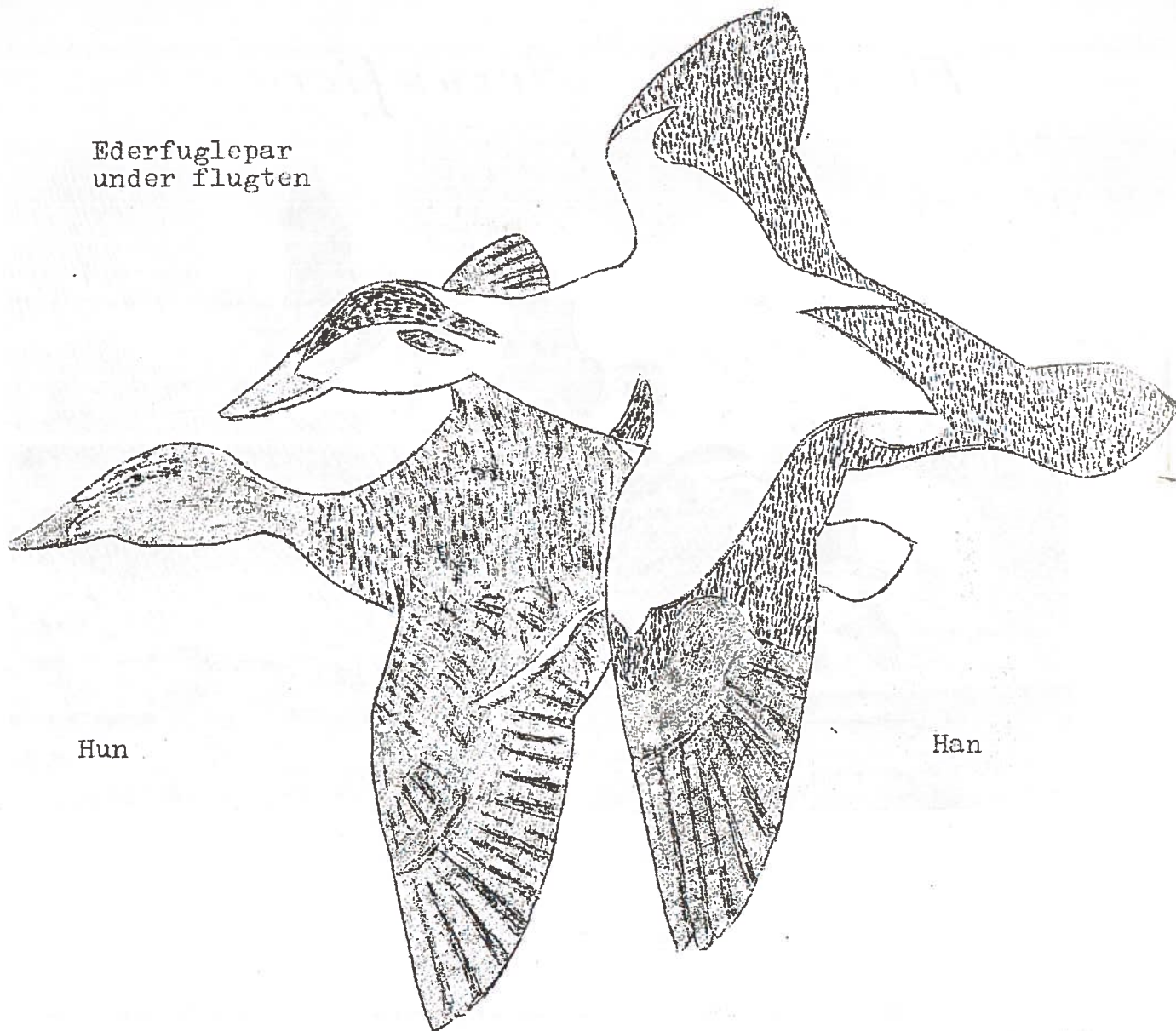
Totallængde 60 - 70 cm. En stor plumpbygget dykand med langt, skråt opadstigende næb, hannen i yngledragt med sort pande og isse, søgrøn nakke, hovedet iøvrigt samt oversiden og forbrystet hvidt, resten af undersiden sort. Hunnen er mørkebrun med brede rødbrune fjerkanter på oversiden og kropsideerne.

På Grønlands vestkyst er ederfuglen udbredt mod nord til Hall Land, nordligere end Thule. Østkystens ederfugle yngler helt op til Germania Land, lidt nordligere end Daneborg, overalt er de dog mere fåtallige end på vestkysten.

Før i tiden var ederfuglen langt talrigere end nu, men på grund af hensynsløs jagt, og vel især æg- og dunsamling i ynglekolonierne, er ederfuglebestanden i de sidste hundrede år gået meget tilbage over det meste af Grønland, kun i Upernavik og Thule distrikterne er den lige så almindelig som tidligere, her findes stadig store ynglekolonier. Andre steder i Grønland er ynglekolonierne færre og mindre og som regel anbragt på steder, som er godt beskyttede af strømsnævringer i fjordene eller af bundløse lervader. For at hindre bestandens yderligere tilbagegang, har fuglene siden omkring 1960 været fredede i yngletiden, og ynglepladserne er ligeledes fredede. I Syddanmark har en sådan totalfredning af ynglepladserne gennem en del år bevirket, at ynglebestanden er steget ganske betydeligt, selv om afskydningen har ligget konstant på ca. 150000 fugle årligt. Bestanden, som denne afskydning er foretaget på, kommer fra Norge og især Sverige og Finland og svarer ret nøje til Grønlands bestand og afskydning.

Ederfuglepar
under flugten

Hun

Han

Ederfuglen er en trækfugl, men den overvintrer ved Grønlands isfrie kyster, hvor den dykker efter føden, som består af muslinger og snegle.

Som treårig er ederfuglen yngledygtig. I april ankommer den til ynglepladserne, de nordligste dog først i maj - juni. Fuglene yngler gerne i kolonier på små øer. Reden er bygget af strå og foret med fuglens egne dun. Ederfuglen lægger 4 - 6 grågrønne æg i maj - juni. Når rugningen er igang, forlader hannen hunnen og slutter sig til ungfuglene ved kysten, og i juli - august mister de svingfjerene.

Ederfuglen er en arktisk fugl af næsten cirkumpolar udbredelse, blot manglende ved den vestsibiriske ishavskyst. I Europa går den langt ned i det tempererede bælte, ynglende mod syd til Holland og Bretagne. Her er den som regel standfugl, der kun viger for isen og foretager relativt korte vandringer, som kun undtagelsesvis bringer den syd for de tempererede områder.

Litteratur: Fuglene på Grønland.

Giv.

LÆSERBREV

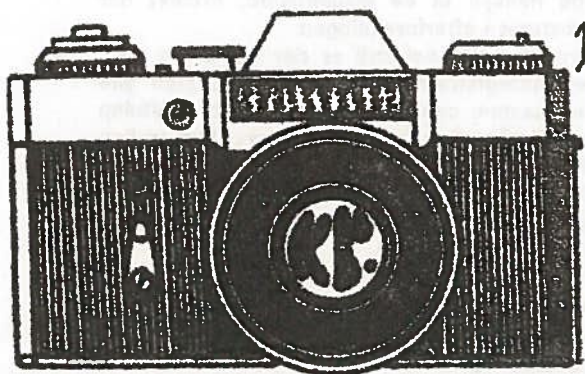
Efter Søværnets bestemmelser, skal kabys- og bagerpersonellet gå i blå tøj. Dette synes vi er både upraktisk og uhygiejnisk. Bagerne, der til daglig beskæftiger sig med mel, skal for at gi' et nogenlunde hygiejnisk indtryk, skifte tøj mindst en gang om dagen. Gennem kokkeforbundet i det civile liv, er der visse bestemmelser vedrørende påklædningen. Kunne dette ikke overføres til Søværnet? Når kokkene gir' et hygiejnisk indtryk, smager maden bedre. Det ville måske endda se bedre ud, hvis kokkene gik i undertrøje; men dette kan jo heller ikke lade sig gøre med kun 4 sæt! Det er, i følge love, direkte forbudt mejerister at færdes i mejerier i andet end hvidt tøj. Er der så stor forskel på de hygiejniske og sundhedsmæssige forhold i Søværnet contra det civile liv?

B + B

HUSK!!

FOTO Konkurrence

klick!

Billederne skal være afleveret på orlogspræstens kontor eller i den "røde postkasse" uden for kontoret senest 1. august.

1' præmie: for 100 kr fotoartikler

2' præmie: " 50 " "

De øvrige enkeltheder om konkurrencen var at læse i sidste nummer af Dalposten.

Skulle der i øvrigt opstå tvivlsspørgsmål bedes man ringe på tlf. nr 144.

Grønland har et utal af mineraler

Der er et utal af mineraler i Grønland. Kun ganske få er undersøgt og endnu færre udnyttet, andre knapt nok kortlagt, og så er der de mange formodninger om store naturrigdomme, som endnu ikke er opdagede, men som internationale mineselskaber investerer millionbeløb for at finde - og måske få udnyttelsesrettigheder til.

Udnyttelsen af Grønlands mineraler går helt tilbage til Christian IVs tid, men først ved århundredskiftet begyndte en række danske firmaer at interessere sig for mineralefterforskning i Grønland. Interessen koncentrerede sig om grafit i Syd- og Vestgrønland og kobber lidt syd for Ivgitut, og der åbnedes en kobbermine - Josvaminen - men der kom næsten intet ud af det, kun 50 tons malm, så blev minen opgivet, selv om det ellers var en rig malm med en betydelig kobbermængde, der var fundet.

Kryolitbruddet ved Ivgitut er en af Grønlands ældste og bedst kendte minevirksomheder. Det stammer fra midten af 1800-tallet, men i dag er kryolitforekomsterne i Ivgitut udtømt. Når der alligevel stadig foregår en kryoliteksport fra Ivgitut skyldes det, at selskabet ved en storstilet brydningsindsats har oparbejdet så store mængder kryolit, der ligger klar til udskibning, at der i de næste ca. 15 år stadig vil blive eksporteret grønlandsk kryolit.

Når der i dag i Grønlands geologiske undersøgelser og atomenergikommissionen knyttes så store forventninger til mineralerne i Grønland, skyldes det ikke mindst, at der ved Kvanefjeldet i Sydvestgrønland i det såkaldte Skovfjeldsområde foreløbig er konstateret uranforekomster på ca. 4.000 tons, og at der er lægges store formodninger om, at forekomsterne er mindst seks gange større, dvs. mindst 24.000 tons.

Det endelige omfang af uranforekomsterne vil blive kortlagt i sommeren 1969, og konstateres der forekomster af størrelsen 24.000 tons, højst tænkeligt endnu mere, vil en grønlandsk uranproduktion komme i gang allerede midt i 1970-erne. Hidtil har man med en forekomst på ca. 4.000 tons regnet med en grønlandsk uranproduktion omkring 1980. Medvirkende til fremskyndelsen af den grønlandske uranproduktion er også, at de indtil nu kendte uranforekomster i den vestlige verden vil være udtømte inden 1960, og at prisen på uran derfor vil stige betydeligt.

Med en øjeblikkelig uranpris på ca. 700 kr. pr. kilo vil en forekomst på ca. 24.000 tons være ca. 16,8 milliarder kr. værd, hvorfra naturligvis skal gå betydelige omkostninger til brydning m. v., men under alle omstændigheder drejer det sig om så store beløb, at der vil blive milliardbeløb tilbage til samfundet, hvis de grønlandske uranforekomster er blot af denne størrelse - og meget tyder endda på, at de er endnu større end de 24.000 tons.

På et andet mineral-område, olien, er der konstateret en stærkt voksende international interesse for efterforskning i og ved Grønland. Hidtil er det ikke påvist, at der er olie i Grønland, men indtil nu har 20 selskaber, deraf nogle af verdens største, ønsket at få eneretsbevilling på efterforskning på kontinentalsokkelen. Her tiltrækker navnlig kyststrækningen fra Kap Farvel og til Disko sig opmærksomhed samt bakkene omkring Disko og Nugsuaq, foruden det Isfri bælte over Nordgrønland til Pearyland. Og endelig er der et fjerde område i Østgrønland, hvor Nordisk Mineselskab har rettighederne.

Et af de internationale selskaber, som investerer millionbeløb i Nordgrønland, er et dansk-canadisk selskab, Ponderay Polar A/S, der nok er et dansk indregistreret aktieselskab, men hvis hele kapital er canadisk. Det vil i de kommende tre år investere fem millioner dollars, eller små 40 mill. kr., i olieefterforskning i dette område, og det endda uden sikkerhed for, at selskabet, hvis det finder olie, får koncession til udnyttelse. Grundlaget for selskabets arbejde er en forundersøgelsestilladelse, og så iøvrigt et begrundet håb om, at de danske myndigheder, hvis der findes olie, vil tage hensyn til de millionbeløb, firmaet har investeret i efterforskningen.

Foruden dette selskab er der tre andre danske indregistrerede aktieselskaber, men alle med samme canadiske ejere, Quebec Mining and Exploration samt Ponderay Exploration Ltd., som beskæftiger sig med andre mineralforekomster i Grønland.

Fernico, som interesserer sig for kobber- og nikkefund på Disko.

Carbomina, der studerer resultaterne af magnetiske målinger fra fly over Nugsuaq, hvor der er forventning om meget store kulforekomster, og

Dominion Explorers, som arbejder med indikationer om olie ved Svarten Huk.

.....fortsat fra forrige side.

Når de internationale mine- og olieselskaber i øjeblikket navnlig koncentrerer opmærksomheden om jordklodens nordligste del, herunder Grønland, skyldes det, at der i Alaska er fundet fantastiske olieforekomster i geologiske og geografiske omgivelser, der svarer til Grønlands. Men endnu har Grønlandsministeriet, som fra dansk side kontrollerer de internationale selskabers virksomhed i Grønland, ikke givet noget selskab koncession på eventuelle olieforekomster.

At andre grønlandske mineraler har der navnlig været en betydelig interesse for de omfattende fund, der er gjort af bly og zink ved den Sorte Engel i nærheden af Marmorilik i Nordgrønland, men en udnyttelse er ikke kommet i gang, og det samme gælder chromitforekomsterne, der er konstateret ved Fiskerø i Vestgrønland. Ved flådestation Grønnedal har man fundet jernmalm, og ved Mestersvig var der i en årrække i 50'erne udvinning af bly- og zinkforekomsterne, men

**Interessen
koncentrerer
sig navnlig
om uran-, bly-
og zinkfore-
komsterne
samt om
mulighederne
for store olie-
fund på den
grønlandske
kontinental-
sokkel**

Stedlig angivelse af forekomster, efterforskning og udnyttelse af mineraler i Grønland. For de viste områder har Kryolitselskabet Øresund A/S for undersøgelsestilladelse af hele Grønland.

fortsættes næste side.....

.....fortsat fra forrige side.

minen er lukket, efter at forekomsterne er udtømt, og en lukning venter også kulminen i Qutdligssat i Vestgrønland, ikke fordi minen er tom, men fordi driften har været urentabel og kun kunnet dække en del af det grønlandske hjemmeforbrug.

Om de grønlandske mineralforekomster siger direktør K. Ellitsgaard Rasmussen, Grønlands geologiske undersøgelse, at forholdene er så opmuntrende, at de frister til en øget indsats. Staten har ikke brugt mere end ca. 30 mill. kr. i de sidste 20 år til udforskning af Grønlands naturrigdomme, og i forhold til de samlede investeringer i Grønland andrager det kun en til to procent, selv om udnyttelse af Grønlands naturrigdomme måske er det eneste område, der har nogen chance for at give valuta igen. Private firmaer investerer ca. 4-5 mill. kr. årligt i mineralefterforskning i Grønland, og hidtil har der været balance mellem de statslige og private investeringer i geologiske undersøgelser, men billedet vil helt ændres, når de private olieselskaber indleder olieefterforskningen.

I den korte grønlandske sommer - juni, juli og august - arbejder 40-45 geologhold med i alt 80-90 geologer og ca. 40 medhjælpere i Grønland. Arbejdet sker næsten udelukkende på den måde, at hvert geologisk lag undersøges på fjeldenes ydersider, og på grundlag af mangeårige erfaringer er man i stand til at danne sig et nøjagtigt skøn over lagenes størrelse igennem fjeldet. Kun når en forekomst helt nøjagtige størrelse skal kortlægges, er det nødvendigt at foretage borer, som det nu sker i forbindelse med uranforekomsterne. Direktør Ellitsgaard Rasmussen er glad for at få de internationale selskaber i gang med undersøgelserne i Grønland. »Jo flere selskaber vi kan få i gang, jo større chance er der for at vi kan finde noget«, siger han, og fra Grønlandministeriets side har man været meget åben over for udenlandske selskaber for at stimulere interessen for Grønlands naturrigdomme. Han peger i den forbindelse på, at i Canada stammer en tredjedel af nationalproduktet fra minedrift.

Af danske selskaber er det Nordisk Mineselskab (Mestersvig) og kryoliteelskabet Øresund (kryolitbrydningen i Ivigtut), der deltager i efterforskningen i Grønland. De andre selskaber er nok danske, men kun som indregistrerede aktieselskaber her i landet.

Om de fortsatte geologiske undersøgelser i Grønland siger Ellitsgaard Rasmussen, at der århundredet ud vil være fuldt op at gøre med at arbejde med de metoder og det målestyr, vi i dag råder over. Fra det tidspunkt kan det meget vel være, at der kræves geologiske undersøgelser i flere hundrede meters dybde, hvor vi nu kun opererer i 30-50 meters dybde.

dlm.

Vestkysten - 12. maj - 1969.

Geologer på guld- og uranjagt i Grønland

Denne gang er det Grønlands vildeste bjergområde, der står for tur

KØBENHAVN, mandag

Grønlands geologiske undersøgelser forbereder nu genoptagelsen til sommer af det kortlægningsarbejde af Østgrønland, der begyndte i fjor, og som vil strække sig over fem år. Det er Grønlands vildeste bjergområde, som nu står for tur, og fjordene i dette område er et isfyldt fletværk, hvor landets største gletschere står - alpelandskabet i Scoresbysund-området. Undersøgelsen vil danne baggrund for eftersøgningen af værdifulde metaller og mineraler i dette område. Der er forekomster af både guld og uran. Tilbage står spørgsmålet, om det kan betale sig at udnytte dem.

Arbejdet i Østgrønland er en fortsættelse af dr. Lauge Kochs østgrønlandsekspeditioner, der lavede geologiske kort over det nordlige og centrale Østgrønland. Men han nåede ikke at gennemarbejde Scoresbysund-området, der derfor ligger hen som et geologisk udforsket område. Hele kortlægningen vil vare fem år, og meningen er, at dette arbejde skal stille materiale til rådighed for senere mineraleftersejninger. For mineraler af værdi er der, det ved man fra Lauge Kochs stræjftog gennem området, men man ved ikke, hvad der findes overalt og i hvilke mængder.

De mineralforekomster, der kendes i Østgrønland, er næsten alle konstateret af dr. Lauge Koch. Det var ham, der fandt forekomsterne af bly og zink ved Mestersvig, som dannede grundlaget for Nordisk Mineselskabs udvinding efter den anden verdenskrig. Der var betydelige mængder, men de vanskelige arbejdsforhold og besæjlingsforholdene gjorde minen kostbar i både anlæg og drift. Det lykkedes lige netop at få dækket udgifterne, da lejerne var udtømt. Senere har samme selskab udforsket Lauge Kochs fund af molybdæn 25 km fra Mestersvig, og der har været udarbejdet plan for anlæg af en mine. Men den vil koste op mod en halv milliard kr. i anlæg, så rentabiliteten er mere end usikker.

Planen ligger der stadig, og hvis prisen på molybdæn stiger, kan udviklingen sættes i gang. Der er ved siden af disse store fund konstateret en række andre metaller. Der er både jern, kobber, nikkel, bly, zink, uran, molybdæn flere steder end i Mestersvig-området, men ingen af fundene har endnu røbet den lodighed, der vil være nødvendig for at bære en mine, og så blev der i 1930'erne fundet guld på Clavering-øen. Guld er der spor af mange steder, men i små mængder, på Clavering-øen syntes forekomsten at være betydelig, så der ofredes penge på nærmere undersøgelser og bygning af et skakt. Et par års arbejde på stedet viste dog, at guldmængden var for ringe, så i 1934 henlagdes sagen.

Lukningen af bly- og zinkminen i Mestersvig og henlæggelsen af planerne om en molybdænmine har ikke standset Nordisk Mineselskabs virksomhed i Østgrønland. Selskabet har projekteringsrettigheder i et meget stort område i landets centrale dele, og der ofres hvert år 1 million kroner på eftersøgninger. Geologerne, der laver kort, samarbejder i fjor med selskabets prospektorhold og vil fortsat gøre det, og det geologiske kortmateriale, der søges fremskaffet for Scoresbysund-området, vil støtte eftersøgningen efter metaller og mineraler i de næste år. Derefter kan der muligvis imod øst blive tale om en lige så aktiv interesse, som efterhånden har vist sig i Vestgrønland, hvor der i dag er givet en lang række bevillinger til eftersøgning, men ingen til udvinding af metaller. Bjergenes struktur er den samme overalt i Grønland, og de ligner naturforholdene i Canada, hvor der er gjort store fund i de arktiske områder. Det er derfor også i en række tilfælde canadiske minekoncerner, der har interesseret sig for Grønland, men i Østgrønland er Nordisk Mineselskab altså endnu ene hane i kurven og bliver måske den, der til sin tid gør det store fund.

BLÅ BOG

OVFR (TR) Eigil Scharff.

Født den 21 december 1933 i København. Blev antaget som mathelev i 1951 og udnævnt til radiomath i 1952. I 1954 udnævnt til oversergent, i 1962 til fenrik og endelig til overfenrik i 1966.

Jeg har gjort tjeneste i mange af SVN enheder. Fregatterne Holger Danske, Thetis og Valdemar Sejrs. Korvetterne Diana, Flora og Triton. Kystjageren Huitfeldt, Minelæggeren Fyen, Minestrygeren Dyrnæs og Motortorpedobåden Havørnen.

Indtil 1963 havde min landtjeneste bestået af $\frac{1}{2}$ år på flåderadioen på Bornholm, men i 63 blev jeg forflyttet fra København og fik fast tjenestested i Frederikshavn med tjeneste ved Flåderadio Frederikshavn. På dette sidste tjenestested, som er SVN kommunikationsled til Grønne dal, har jeg sammenlagt gjort tjeneste i 5 år, og har dagligt kunne følge med i hvad der skete i Grønland.

Ankom Grønne dal den 23 maj 1969.
Hjemrejse december 1969

SG AR Finn K. Plenge.

Født den 3 marts 1944, og er i det civile uddannet som maskinarbejder. Trådte ind i Søværnet november 1967, og blev i august 1968 udnævnt til sergent AR. Efter denne store dag forrettede jeg tjeneste i Avderød, hvor jeg havde 2 skoler i nærforsvar. Så blev jeg sendt ind på Holmen i januar 1969, hvor jeg gik i 3 måneder som delingsførerassistent (!) i vagtkompagniet. Fint arbejde, udskejning hver dag kl. 14!!

Den 17 april afgik jeg så med FYLLA med kurs mod Grønland og Grønne dal. Siden ankomsten hertil har jeg haft det meget inspirerende og højt betroede arbejde som Daglig Vagtassistent. Jeg regner med at nedrejse herfra medio oktober og slutte min karriere indenfor Sæetaten 21 november 1969.

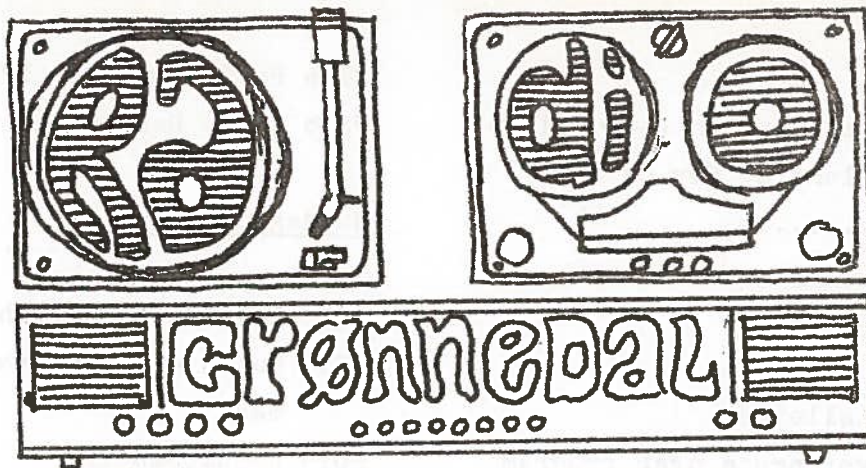
SL II RE MS Arne Nielsen.

Efter overstået realeksamen i 1961, kom jeg i lære som maskinarbejder hos A/S R Sigvardt i Orehoved. Fabrikken, som ligger på nordfalster, Fremstiller pumper og marksprøjter. Da jeg i januar 1966 havde udstået min min læretid, startede jeg på Københavns Maskinskole, og i skolens sommerferier sejlede jeg som assistent i DFDS.

Efter udvidet maskinmester eksamen i 1968 sejlede jeg på Molslinjen, indtil jeg d. 20 august skulle møde i Auderød. Jeg kom derfra på Søværnets Sergent- og reserveofficersskole i Frederikshavn og videre på Søværnets Havariskole, inden jeg blev sendt op til Flådestation Grønnedal.

HAVNEMESTER OVFR MI P. A. Nielsen.

Ankom til Søværnet 13 juli 1953 kl. 06.00. Oversergent 1957, fenrik 1962 og overfenrik i 1966. Jeg har gjort tjeneste i alle minelæggere undtagen FALSTER. Danmarksmester i sportsfiskeri, med en ørred på ... - ja, stor var den! Regner med at rejse hjem herfra efter mindre end 6 måneders tjeneste d.v.s. oktober 69. Før ankomsten til Grønnedal gjorde jeg, som alle nye ved, tjeneste i Avderød.

FASTE UDSENDELSER:

Hverdage

0700-0745 På'en igen

1215-1315 Musik+Pressen fra Godthåb

1815-1845 Musik a la carte

1845-1900 Børnenes kvarter

1900-1930 Pressen fra Godthåb

1930-1935 Grønnedal Aktuelt

1935-1945 Sporten fra Godthåb (kun mandag)

2300 Grønnedal Aktuelt Hverdage

2400 Grønnedal Aktuelt Fredag&Lørdag

1900-1915 Grønnedal Aktuelt

Søndag

Onsdag den 9. juli

1935 Danmark-Sverige i Fodbold

fov 187 25-6

2130 Musik i sommernatten, klassisk

fov 01 8-6

2220 De ældstes råd, fov 189 8-6

Torsdag den 10. juli

Musik og kommentarer til filmen

2015 Non stop

2215 Folkemusik, fov 87 2-6

Fredag den 11. juli

1935 Radioteatret: Sommergæsterne

fov 159 2-6

Radioteatret.

Sommergæsterne.

Et radiospil af Lars Helgeson,
oversat af Asta Hoff-Jørgensen.

Instruktion: Peter Essterhas.

Personerne:

Acke ..... Eddie Karnli.
Eva ..... Kirsten Sørensen.
Erik ..... Poul Petersen.
Esther ..... Mime Fønss.
Ulla ..... Toni Maiste.
Ole ..... Ole Ernst.

2020 Glimt fra amerikansk kampedisq. fov 22

2105 Fra mit hemmelige disq. fov 136 8-6

2150 Musik til pilsnerne

2300 Jazz fra eget disq.

Lørdag den 12. juli

0800 Musik til pilsnerne

0900 Top ti fov 192 22-6

1020 Perry Como h5

1400 Country and western

1500 Radioteatret: Bagtalelsens skole fov 81

1625 Sving på Grammofonen fov 51 4-6

1935 fyfyfy
2000 Musik i somme-natten fov 02 11-6
2050 Musikalsk landlov fov 07 3-6
2115 Ring sk.....

Søndag den 13. juli

0800 Musik til ellerne
0900 Causeri over næste uges program
1000 London News fov 33 6-6
1045 Leo Mathisen k3

1400 Musical & Operette
1500 Novelle: En god dag fov 189 8-6

De ti bud.

En god dag.
Henning Moritzen læser
Klaus Rishjergs novelle
over Det 1. bud
»Du må ikke have andre guder
end mig«.

1530 Dansemusik fov 54 7-6

1935 Karlens kvarter
1950 Novelle: Min far binder sit kal-
vekræs. fov 198 17-6

De ti bud.

Min far binder sit kalvekræs.
Annegrethe Nissen læser
Dorrit Willumsens novelle
over det 4. bud
»Ær din far og din more«.

2020 Pressemede fov 155 16-6
2105 Radioteatret: Fra hjerte til hjerte
fov 126 7-6

Radioteatret.

Fra hjerte til hjerte.

Et radiospil om følelsespop
af Charles Cohen,
oversat af Kurt Kreutzfeld.
Instruktion: Carlo M. Pedersen.
Personerne:
Jerry Janus ..... Søren Elung Jensen
Grace ..... Lillian Tillegreen.
Moderen ..... Else-Marie.
1. speaker ..... Ove Sprogø.
2. speaker ..... Per Wilking.
En kvindelig speaker ... Hannah Rahlff.
Endvidere medvirker:
Henry Nielsen, Poul Clemmensen,
Arthur Jensen, Hugo Herrestrup,
Hans W. Petersen, Jørgen Weel,
Mimi Heinrich, Græthe Walter,
Else Petersen og Thomas Bruun.

2150 PopCentrum fov 127 7-6

2250 Gitte Hænning kl

Mandag den 14 juli

1935 Sporten fra Godthåb
1945 Musik og kommentarer til fil-
men
2015 nonstopmusik
2215 Vi danser gammeldavs fov 87

Tirsdag den 15 juli

1935 Efter stormen fov 08 11-6

Efter stormen.

Preben Lerdorff-Rye læser en novelle
af Ernest Hemingway,
oversat af Sigvard Lund.

1955 Indien på vej fov 133 13-6
2015 Pop In fov 51 4-6
2100 Den Røde Armes kor fov 51
2120 Bymennesket i naturen fov 127
2140 Matty Peters fov 127 6-6
2210 Stjerner på sommerbesøg fov 127
2230 The king Famely fov 133 12-6

Onsdag den 16. juli

1935 Folkemusik fov 01 9-6
2020 London News fov 08 13-6
2105 Bogmagasin bazar: Grader den
stores saga. fov 07 3-6
2135 Dans i sommernatten fov 173 14-6

Torsdag den 17. Juli

1935 Musik og kommentarer til filmen
2015 Nonstopmusik
2215 Pop In fov 02 11-6

SPISEPLAN FOR JULI 1969

d.01	Hamburgryg m/gemyse	Æblegrød m/mælk	Sylte m/stuvede kartofler
02	Fiskefrikadeller	Koldskål m/tvebakker	Boller i karry
03	Medisterpølse +bønn.	Rababersuppe m/tvebak.	Stegt flæsk
04	Gullash m/mos	Aspargessuppe	Hvid Labskovs
05	Pølseret m/ris	Frisk frugt	Ristet torskerogn
06	Kylling m/salat	Bl.frugt m/flødeskum	Pariserbøf m/æg
07	Forloren hare m/br.ka.	Frugtgrød	Skinke m/æg
08	Hakkebøf m/løg	Budding m/saft	Baj. pølser
09	Kalvefrikase	Tomatsuppe	Blodbudding (k)
10	Fiskefilet m/citron	Øllebrød m/flødeskum	Frikadeller m/surt
11	Hjerter i fløde (K)	citronsuppe	Kartofler m/spejlæg
12	Eng. beuf m/løg, surt	Blomkålssuppe	Spegesild
13	Rensdyrsteg m/gele	Citronfromage	Ristet knækpølser
14	Kødrand m/stu. kål	Ymer m/drys	Gullash m/mos
15	Kogt flæsk-medister	Kørvelsuppe	Makaronipie
16	Wienerschnitzel	Jordbærgrød	Tartelet m/fyld
17	Beuf Stroganoff	Hyldebærssuppe m/æbler	Fiskeboller i Tomatsc. (K)
18	Stegt sild	Ris á la mande	Pariserbeuf m/æg
19	Stegt flæsk m/persil.	Koldskål m/tvebakker	Skinke m/æg
20	Svinekam m/rødkål	Abrikostriflis	Æggekage m/flæsk
21	Karryret m/urter-ris	Sveskegrød	Hachis m/æg
22	Oksebryst m/peberrod	Oksekødssuppe m/boller	Brændende kærlighed
23	Svinekotelet m/gemy.	Blommer m/flødeskum	Knækpølser
24	Stegt torskefilet	Frugt m/mælk+tvebakker	Frikadeller m/rødkål
25	Stegt kalvelever m/lø.	Hvid sagesuppe	Skiden æg
26	Sprængt gås m/gemyse	Bl. frugt m/cremesauce	Forloren skilpadde
27	Oksesteg m/bearnaise	Is m/vafler	Biksemad m/æg
28	Krebinet m/stv grønt	Koldskål m/tvebakker	Spaghattiret
29	Bankekød m/mos+surt	Legeret suppe	Havbeuf m/citron
30	Fiskefilet m/persill.	Budding m/saft	Hakkebeuf m/løg
31	Gullash	Stikkelsbærgrød	Pølser m/salat